ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Рэнчинлхүмбэ сумын ТТЗ-ийн 2025 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2026/011/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Даваaням

Утас: 92113932 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.03.25 № 01/313

танай ____________-ны № ____________-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
РЭНЧИНЛХҮМБЭ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Х.БҮРЭНЖАРГАЛ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Рэнчинлхүмбэ сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нийт дүнгээр 104.3 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлж ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар Хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон зээлийн хугацаа хэтэрсэн үлдэгдэлтэй холбоотой 93.4 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй, орон нутгийн орлогыг нэр төрлөөр нь жигд хангаж биелүүлээгүй 88.7 сая төгрөгөөр тасалсан зөрчил илэрсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Рэнчинлхүмбэ сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай 2025 онд хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, 87.0 хувьтай хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	1. ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,095,257.9	1,603,832.05
2	1.1.1 МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	932,381.32	854,066.97
3	1.1.3 АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	66,466.33	98,754.11
4	1.1.5 БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	96,410.25	651,010.97
5	1.2 ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		2,651,694.72	4,399,730.81
6	1.2.1 УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	11а, 11б	135,775	80,075
7	1.2.2 ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	2,515,919.72	4,319,655.81
8	1.2.2.02 Биет хөрөнгө		1,838,461.72	3,279,113.15
9	1.2.2.03 Биет бус хөрөнгө	13	677,458	1,040,542.67
10	1 НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН 3=1+2		3,746,952.62	6,003,562.86
11	2.1 НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		2,414.33	11,332.99
12	2.1.1 БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		2,414.33	11,332.99
13	2.1.1.03 Өглөг		2,414.33	11,332.99
14	2.2 ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		3,744,538.29	5,992,229.87
15	2.2.1 Засгийн газрын хувь оролцоо		3,744,538.29	5,992,229.87
16	2.2.1.01 Засгийн газрын оруулсан капитал		871,793.17	871,793.17
17	2.2.1.08 Хуримтлагдсан үр дүн		2,572,592.54	4,820,311.18
18	2.2.1.09 Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		300,152.58	300,125.52
19	2 ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН 6=4+5		3,746,952.62	6,003,562.86

Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Тодруулга	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН		2,642,062.12	4,229,928.06
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		1,162,819.5	1,104,870.38
3	Орлогын албан татвар		726,222.55	692,440.9
4	Хувь хүний орлогын албан татвар		726,222.55	692,440.9
5	Хөрөнгийн албан татвар		97,792.66	113,320.4
6	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		338,804.29	299,109.08
7	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	360,394.2	3,125,057.68
8	Тусламжийн орлого		0.0	513,211.79
9	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,118,848.42	0.0
10	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	1,884,969.41	1,979,242.75
11	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,884,969.41	1,979,242.75

12	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,815,929.01	1,953,246.76
13	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		832,877.65	924,091.35
14	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		100,357.59	112,305.03
15	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		198,610.72	207,242.34
16	Хангамж, бараа материалын зардал		296,610.23	447,418.71
17	Нормативт зардал		3,950	2,000
18	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		55,437.7	55,566.7
19	Томилолт, зочны зардал		19,884	13,021.2
20	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		115,896.5	118,637.01
21	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		192,304.61	72,964.42
22	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		69,040.4	25,995.99
23	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		757,092.71	2,250,685.3
24	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		2,516.12	0.0
25	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		49,935.01	3,987.67
26	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VII)=(IV)-(V)		-47,418.89	-3,987.67
27	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(VII)		709,673.81	2,246,697.64

Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	2,361,905.27	1,954,185.15
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,162,819.5	1,104,870.38
3	Орлогын албан татвар	726,222.55	692,440.9
4	Хөрөнгийн албан татвар	97,792.66	113,320.4
5	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	338,804.29	299,109.08
6	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	51,578.45	49,402.04
7	Газрын төлбөр	10,672.91	6,689.35
8	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	276,552.93	243,017.69
9	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	55,918.43	849,314.78
10	Нийтлэг татварын бус орлого	55,918.43	43,364.79
11	Тусламжийн орлого	0.0	513,211.79
12	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	292,738.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,143,167.35	0.0
14	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,552,717.46	1,561,730.83
15	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,552,717.46	1,561,730.83

16	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,483,677.06	1,535,734.84
17	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	832,235.84	923,803.23
18	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,377.39	112,305.03
19	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	199,052.02	212,242.34
20	Хангамж, бараа материалын зардал	108,617.26	75,801.3
21	Нормативт зардал	1,500	2,000
22	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	54,713.7	60,491.7
23	Томилолт, зочны зардал	19,884	13,021.2
24	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	118,013.47	119,670.33
25	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	49,283.37	16,399.7
26	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	69,040.4	25,995.99
27	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	809,187.81	392,454.32
28	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	500,673.58	470,768.67
29	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	500,673.58	470,768.67
30	Дотоод эх үүсвэрээр	500,673.58	470,768.67
31	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-500,673.58	-470,768.67
32	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	15,000	0.0
33	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-15,000	0.0
34	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	293,514.23	-78,314.35
35	1.2 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	638,867.09	932,381.32
36	1 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	932,381.32	854,066.97

Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

№	Дансны нэр, төрөл	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч
1	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,034,864.48		3,034,864.48
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	30,753.56		30,753.56
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,065,618.04		3,065,618.04
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-30,753.56		-30,753.56
5	Тайлант үеийн үр дүн	709,673.81		709,673.81
6	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,744,538.29		3,744,538.29
7	2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,744,538.29		3,744,538.29
8	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,021.01		1,021.01
9	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,745,559.3		3,745,559.3

10	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-27.07		-27.07
11	Тайлант үеийн үр дүн	2,246,697.64		2,246,697.64
12	2025 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	5,992,229.87		5,992,229.87

Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,747,794.9	1,924,675.6	823,119.3	70.0
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	299,094.4	292,738.2	6,356.2	97.9
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	299,094.4	292,738.2	6,356.2	97.9
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,487,505.4	1,338,661.2	148,844.2	90.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,487,505.4	1,338,661.2	148,844.2	90.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	961,195.1	293,276.2	667,918.9	30.5
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	93,700.0	28,853.7	64,846.3	30.8
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,500.0	5,382.1	(2,882.1)	215.3
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	864,995.1	259,040.5	605,954.7	29.9
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,747,794.9	1,977,620.3	770,174.6	72.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,670,683.9	1,512,851.6	157,832.3	90.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,636,937.0	1,486,855.7	150,081.3	90.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	953,213.9	923,803.2	29,410.7	96.9
210101	Үндсэн цалин	484,011.3	468,346.6	15,664.7	96.8
210102	Нэмэгдэл	381,268.5	370,562.1	10,706.4	97.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	33,960.0	31,930.0	2,030.0	94.0
210104	Урамшуулал	53,974.1	52,964.5	1,009.6	98.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	116,648.2	112,305.0	4,343.2	96.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	78,168.4	75,620.1	2,548.3	96.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,619.9	9,361.9	258.0	97.3
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,810.0	4,614.6	195.4	95.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,810.0	4,537.5	272.5	94.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,239.9	18,170.9	1,069.0	94.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	225,524.1	212,242.3	13,281.8	94.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	63,625.7	51,369.0	12,256.7	80.7
210302	Түлш, халаалт	151,582.1	151,082.0	500.1	99.7
210303	Цэвэр, бохир ус	10,316.3	9,791.3	525.0	94.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	81,902.4	59,301.7	22,600.7	72.4
210401	Бичиг хэрэг	9,000.0	4,700.4	4,299.6	52.2
210402	Тээвэр, шатахуун	58,274.4	43,597.9	14,676.5	74.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,828.0	3,190.0	638.0	83.3

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,800.0	3,165.0	635.0	83.3
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,000.0	4,648.4	2,351.6	66.4
2105	Нормативт зардал	2,000.0	2,000.0	-	100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000.0	2,000.0	-	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	58,301.4	51,991.7	6,309.7	89.2
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	-	-	#DIV/0!
210602	Тавилга	-	-	-	#DIV/0!
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	-	-	#DIV/0!
210604	Урсгал засвар	58,301.4	51,991.7	6,309.7	89.2
2107	Томилолт, зочны зардал	15,380.0	12,733.2	2,646.8	82.8
210702	Дотоод албан томилолт	15,380.0	12,733.2	2,646.8	82.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	163,495.5	97,478.8	66,016.7	59.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	157,545.5	96,043.2	61,502.4	61.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500.0	-	1,500.0	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	110.0	110.0	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	700.0	441.2	258.8	63.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	390.0	390.0	-	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,700.0	154.0	2,546.0	5.7
210807	Газрын төлбөр	550.0	340.4	209.6	61.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,471.5	14,999.7	5,471.8	73.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,450.9	9,905.0	4,545.9	68.5
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,020.6	5,094.7	925.9	84.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,746.9	25,996.0	7,750.9	77.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,746.9	25,996.0	7,750.9	77.0
	Бусад ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	15,569.0	9,850.0	5,719.0	
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,777.9	14,306.0	1,471.9	90.7
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400.0	1,840.0	560.0	76.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	983,411.0	464,768.7	518,642.3	47.3
223001	Бусад хөрөнгө	983,411.0	464,768.7	518,642.3	47.3
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	93,700.0	-	93,700.0	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	93,700.0	-	93,700.0	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		477,855.7		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		424,911.1		

Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	Тайлант он
1	НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	72,395.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	72,395.3
122	Тусламжийн орлого	72,395.3
1221	Хандив тусламж /дотоод/	72,395.3
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	72,395.3
350014	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41,331.5
350015	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	31,063.8
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	54,879.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	54,879.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	54,879.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,499.6
210402	Тээвэр, шатахуун	16,319.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	180.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,500.0
210602	Тавилга	11,000.0
210604	Урсгал засвар	3,500.0
2107	Томилолт, зочны зардал	288.0
210702	Дотоод албан томилолт	288.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,191.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,191.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,400.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,400.0
4	Төвлөрүүлэг шилжүүлэг	17,516.1

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд сумын орон нутгийн ерөнхий орлого болон харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 4 байгууллага түүвэрт хамрагдсан байна. Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн.

ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн 182.1 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар 19.5 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн: Үүнд:

- Тайлант онд 10.0 сая төгрөгийн өр төлбөрийг үүсгэсэн.
- 5.3 сая төгрөгийн авлага барагдуулаагүй
- Албан хаагчдад олгосон жилийн эцсийн урамшуулалт цалинг Нийгмийн даатгалын тайланд тусгаагүй 3.2 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан
- Сумын Засаг даргад шийдвэргүйгээр 1.0 сая төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон.

ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар 87.6 сая төгрөгийн алдаа илэрсэн. Үүнд:

- Санхүүгийн байдлын тайлангийн авлагын дүн тодруулга тайлангаас 5.3 сая төгрөгөөр зөрүүтэй
- Санхүүгийн байдлын тайлангийн өглөгийн дүн тодруулга тайлангаас 0.1 сая төгрөгөөр зөрүүтэй
- Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийг данснаас хасалт хийдээ элэгдэл хорогдлын зардлаар бүртгээгүй гарз сонгож 4.0 сая төгрөгийн бичилтийн алдаа гаргасан
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн төлөвлөгөө гүйцэтгэлийг 54.6 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг 23.2 төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан
- Санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүнг Цэвэр хөрөнгө өмчийн дүнгээс 0.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасныг аудитын явцад залруулсан.

Аудитаар илэрсэн зөрчлийг материаллаг гэж үзээгүй тул зөрчилгүй дүгнэлт өгсөн.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал**

   Илрүүлэлт:

   Орон нутгийн орлогыг нэр төрлөөр нь авч үзвэл хөрөнгө борлуулсны орлого 0.7 сая төгрөг, шууд бус орлого 22.8 сая төгрөг, бууны албан татвар 0.7 сая төгрөг, ойн нөөц ашигласны төлбөр 61.3 сая төгрөг, байгалын ургамлын нөөц ашигласны төлбөр 3.2 сая төгрөг нийт 88.7 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1. “хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалт болон Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

   Өгсөн зөвлөмж: Улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг бодитой төлөвлөж, гүйцэтгэлийг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлж ажиллах.

2. **Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлтэй холбоотой асуудал**

   Илрүүлэлт:

   Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлд 4 иргэнтэй холбоотой 93.4 сая төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байна. Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын 3.2.1."орон нутгийн жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх тэргүүлэх чиглэлийг жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ, хоршоо хөгжүүлэх бодлоготой уялдуулан тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлтэд нь хяналт тавих" гэсэн заалттай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

   Өгсөн зөвлөмж:

   Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлагын үлдэгдлийг барагдуулж ажиллах.

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТТЗ	-	-								
Дүн	**-**	**-**								
Харьяа байгууллагуудын алдааны талаар										
Санхүүгийн тайланг алдаатай илэрхийлсэн /ЗДТГ/	5	64.0			5	64.0	5	64.0		
Санхүүгийн тайланг алдаатай илэрхийлсэн /ИТХ/	1	0.4			1	0.4	1	0.4		
Дүн	**6**	**64.4**			**6**	**64.4**	**6**	**64.4**		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр/ алдаа/	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
ТТЗ-ийн зөрчил										
ХХС-ийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдлийг бүрэн барагдуулаагүй	1	93.4					1	93.4		
Орлогыг нэр төрлөөр нь тасалсан	1	88.7					1	88.7		
Дүн	**2**	**182.1**					**2**	**182.1**		
Харьяа байгууллагуудын зөрчил										
ЗДТГ /Өр төлбөр үүсгэсэн/	1	10.0					1	10.0		
ЗДТГ /Авлага барагдуулаагүй/	1	5.3					1	5.3		
Тайланг НДШ-ийн тайлангаас зөрүүтэй тайлагнасан	1	3.2					1	3.2		
Шийдвэргүйгээр урамшуулал олгосон	1	1.0	1	1.0						
Дүн	**1**	**19.5**	**1**	**1.0**			**3**	**18.5**		